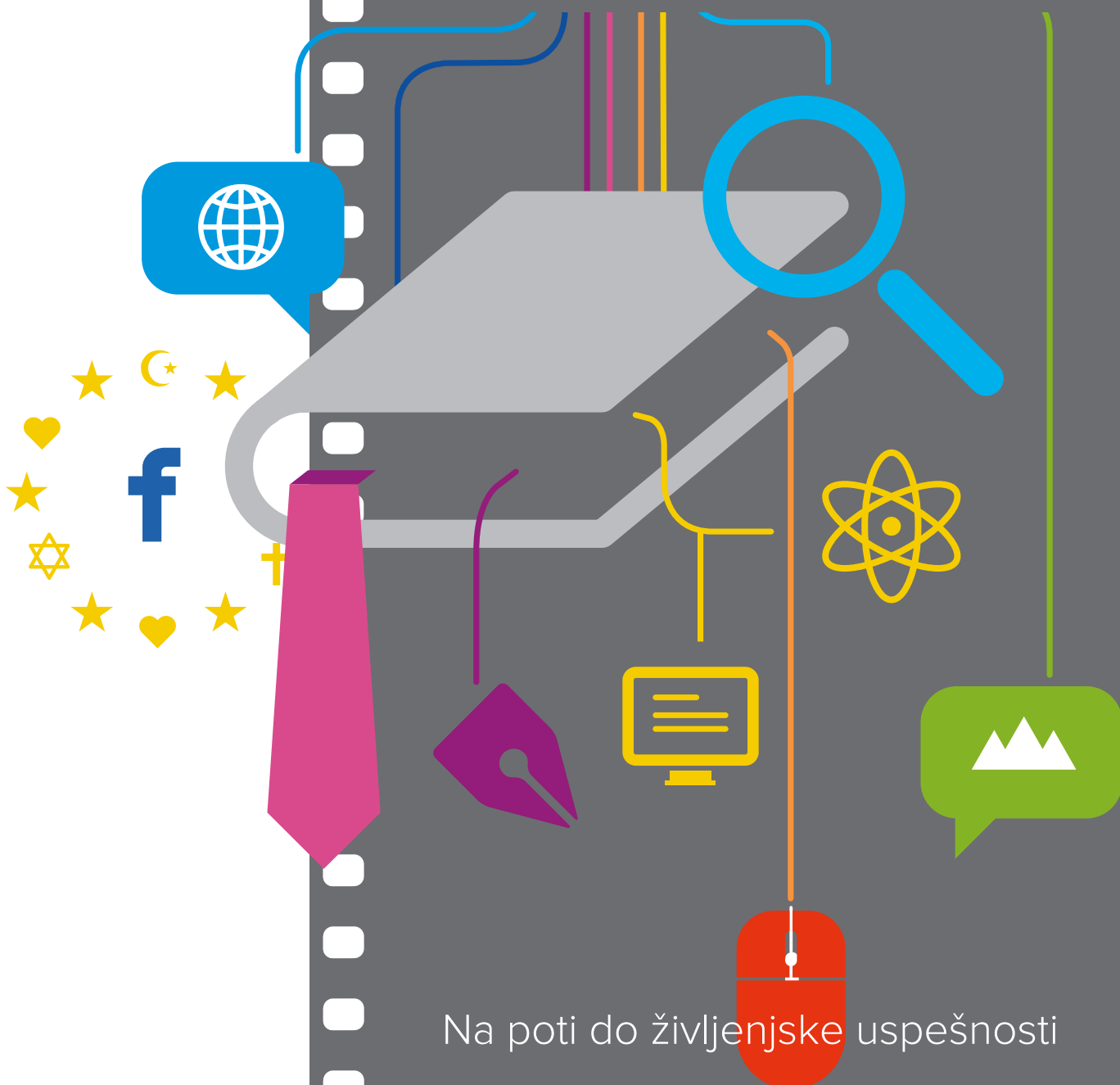




# UPORABA IZOBRAŽEVALNIH FILMOV ZA RAZVOJ TEMELJNIH ZMOŽNOSTI



Na poti do življenjske uspešnosti

**Naslov:** Uporaba izobraževalnih filmov za razvoj temeljnih zmožnosti  
**Zbirka:** Na poti do življenjske uspešnosti  
**Urednica:** doc. dr. Petra Javrh  
**Avtorica:** doc. dr. Petra Javrh  
**Strokovna in tehnična podpora:** Alja Verdenik  
**Oblikovanje in prelom:** Larisa Hercog  
**Financerja:** Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Evropski socialni sklad  
**Izdaja:** Andragoški center Slovenije, 2022, zanj: dr. Nataša Potočnik, elektronska izdaja  
**Založnik:** Andragoški center Slovenije  
**E-naslov:** <https://pismenost.acs.si/gradiva/gradiva/izobrazevalni-filmi/na-poti-do-zivljenjske-uspesnosti/>  
**Jezikovni pregled:** Alenka Štrukelj

*Operacijo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, prednostne osi 10 »Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost«, prednostne naložbe 10.1 »Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanj, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc«, specifičnega cilja 1 »Izboljšanje kompetenc manj vključenih v vseživljenjsko učenje«.*

.....  
Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani  
COBISS.SI-ID 120670979  
ISBN 978-961-7116-28-1 (PDF)

# Učenje učenja



V izobraževalnem filmu Temeljna zmožnost učenje učenja spremljamo osebno zgodbo dolgotrajno brezposelnega moškega srednjih let. V njegovih načrtih ima ta temeljna zmožnost osrednje mesto, čeprav še pred dvema letoma ni niti pomislil, da bi se kot odrasli še kdaj izobraževal.



*Simon, Ajdovščina*



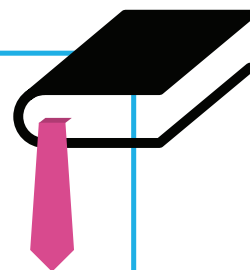




Nejc, Ljubljana

## Samoiniciativnost in podjetnost

V filmu se predstavi mladi očka. Kot mladostnik je opustil šolanje in se priključil nasilnežem. V prelomnem trenutku svojega življenja se je odločil za spremembo in vstopil v program projektnega učenja za mlade. Odločitve, ki jih je sprejel, so vsaj trem mladim izboljšale kakovost življenja. Njegova zgodba opisuje razvijanje temeljne zmožnosti samoiniciativnost in podjetnost.





# Sporazumevanje v maternem jeziku

O povsem nepričakovanih težavah pri sporazumevanju v maternem jeziku je spregovorila mlada mamica. Otroštvo in mladost je preživela v Nemčiji, kjer je končala poklicno šolo in se naučila pogovorne slovenščine. Po petnajstih letih se je vrnila v domovino, kjer si je ustvarila družino. Predstavi nam, s kakšnimi jezikovnimi izzivi se je soočala po vrnitvi v matično domovino in kako jih je presegla.



*Danijela, Slovenska Bistrica*





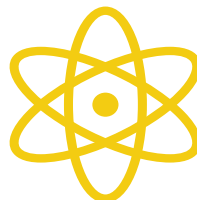


## Matematična kompetenca in osnovne kompetence v znanosti in tehnologiji

V tem izobraževalnem filmu zakonca odgovarjata, kako lahko matematične kompetence in kompetence v znanosti in tehnologiji pomagajo reševati izzive vsakdanjega življenja tudi po upokojitvi. Spoznamo rešitve, ki opazno okrepijo družinsko ekonomijo, saj združujejo izkušnje, znanje in iskrivo inovativnost.



*Ruda in Tone,  
Studenčice*



# Serija izobraževalnih filmov Na poti do življenjske uspešnosti

Serija izobraževalnih filmov *Na poti do življenjske uspešnosti* prikazuje osebne zgodbe različnih odraslih iz različnih krajev Slovenije. Skozi resnične osebne izkušnje se na prijazen in preprost način predstavijo posamezniki, ki so imeli v določenem obdobju življenja težave zaradi premalo razvite temeljne zmožnosti.

## Osebne zgodbe v obliki avtentične pripovedi

Skozi konkretne življenjske situacije spoznamo, kaj pomeni imeti težave zaradi premalo razvite temeljne zmožnosti, praktične odgovore na življenjske potrebe ter poučne rešitve, ki so jih izbrali predstavljeni posamezniki in bili pri tem uspešni.

Serijo sestavlja osem kratkih poldokumentarcev, od katerih se vsak posveča eni od temeljnih zmožnosti. Didaktično so zasnovani tako, da jih učeči se in učitelji lahko uporabljajo za učenje o temeljnih zmožnostih na sodoben način.

## Film kot izobraževalni pripomoček

Izobraževalni filmi so preizkušena praktična orodja za začetno animiranje in procesno motiviranje udeležencev izobraževanja iz različnih družbenih skupin za razmišljanje o lastnem razvoju posamezne temeljne zmožnosti. Imajo vgrajene številne motivacijske elemente, kot so avtentične izkušnje pripovedovalcev zgodbe, različni načini soočanja z izzivi v vsakdanjem življenju in tudi

pestrost njihovega reševanja z učenjem. Zapleteni, veseli, žalostni in težki življenjski dogodki, ki jih pripovedovalci odkrito delijo z nami, povzročijo, da se gledalci z njimi zlahka poistovetimo in da se nas njihove zgodbe čustveno dotaknejo. Učenje, kot ključno dejanje glavnega junaka v posameznem izobraževalnem filmu, pa nas napelje k misli: »Tudi sam bi nekaj podobnega zmožel. Nekaj moram ukreniti!«

Čustveno nabite osebne zgodbe nas spodbudijo, da se tudi sami odločimo za spremembo in naredimo korak naprej v življenju, npr. da obiščemo lokalno izobraževalno ustanovo ali informativni center in poiščemo informacije o učnih možnostih ali programih, s katerimi lahko izboljšamo svoje temeljne zmožnosti.

Izobraževalni del filma je strukturiran tako, da gledalci vse glavne značilnosti izbrane temeljne zmožnosti spoznamo na sproščen in duhovit način, delno tudi v animiranih sekvencah.

Izobraževalne filme povezuje več ključnih didaktičnih elementov, s katerimi lahko pokažemo in utrjujemo tudi rezultate samostojnega učenja:

- ▶ animacijski del vzbudi zanimanje tako za osebno zgodbo kot za samo temeljno zmožnost,
- ▶ izobraževalni del s ključnimi besedami prinaša vse bistvene informacije o temeljni zmožnosti,
- ▶ sklepní del osebne pripovedi s poudarjenimi učinki novo naučenega, posledicami in spremembami v osebni zgodbi glavnega junaka utrjuje prepričanje, da je bil vložen trud pripovedovalca bogato poplačan,
- ▶ utrjevanje informacij, ki se jih je po ogledu filma vredno zapomniti, in
- ▶ dopolnitev z besedili v tej knjižici, ki je namenjena predvsem izobraževalcem za lažjo uporabo gradiv v praksi.

Filmi se upravičeno imenujejo izobraževalni filmi, saj je v njihovo strukturo vgrajena logika učnega procesa: motiviranje s pomočjo vživljanja, sprejemanje in povezovanje novih informacij ob pomoči grafike in posebnih poudarkov ter utrjevanje najbolj ključnih pojmov v sklepnem delu, ki naj bi jih učeči se osvojil s pomočjo tega gradiva.



## Biografsko učenje

Z načinom, kako filmi iz te serije nagovarjajo gledalca, želimo odpraviti morebitni odpor do izobraževalnih oddaj oziroma filmov. Odraslim želimo izkustveno pokazati, da je tudi tako učenje lahko prijetno in hkrati učinkovito. Učinkovati želimo predvsem na njihove morebitne negativne izobraževalne izkušnje v času odraščanja in poudariti pozitivno izkustvo načrtnega učenja v obdobju odraslosti s pomočjo tistih virov, ki jih običajno ne vidimo kot potencialno učno gradivo. V tem je njihov globlji didaktični namen.

Pred uporabo gradiva – sploh če ga želi uporabiti v učni skupini – mora izobraževalec poskrbeti za ustrezno pripravo na ogled filma. V tej pripravi naj pozorno določi naravo in časovni okvir dogodka in ciljno skupino. Še posebej pa je pomembno, da pozna način kombiniranja različnih medijev in predhodne izkušnje udeležencev.

## Uporabnost izobraževalnih filmov za različne namene

Filme je mogoče uporabljati za različne namene in v različnih fazah izobraževalnega procesa: za samostojno individualno učenje, kot orodje za skupinsko delo in učenje, kot vajo za ogrevanje in dvig motivacije ali kot povzetek za ponavljanje.

Filmi so multimedijška orodja. Zlasti so primerni za tiste odrasle, ki se soočajo z večjimi težavami pri razumevanju tekstovnih besedil in zato informacije lažje sprejemajo v multimedijški, predvsem slikovni obliki.

Glavna posebnost izobraževalnih filmov *Na poti do življenjske uspešnosti* je, da so osebne zgodbe predstavljene tako, da postopno odkrivajo univerzalne in prenosljive zakonitosti posamezne temeljne zmožnosti. Podane so na ilustrativen in preprost način, kot osebna modrost, zato jih gledalci z lahkoto prepoznajo.

## Izobraževalni cilji poldokumentarcev

Dolžina in oblika posameznega filma sta še posebej prilagojeni ranljivi skupini odraslih, ki jo na nek način pooseblja prvoosebni pripovedovalec. Vsak film vključuje konkretne smernice za prvi korak k razvoju izbrane zmožnosti. Posebna pozornost je namenjena cilju, kako na spontan in nevsiljiv način prenesti navdušenje glavnih junakov nad življenjskimi spremembami po osvojitvi osnov temeljne zmožnosti na gledalca. V vsakem filmu gledalec spozna osnove najbolj nujnih veščin za vsakodnevno uspešno delovanje.

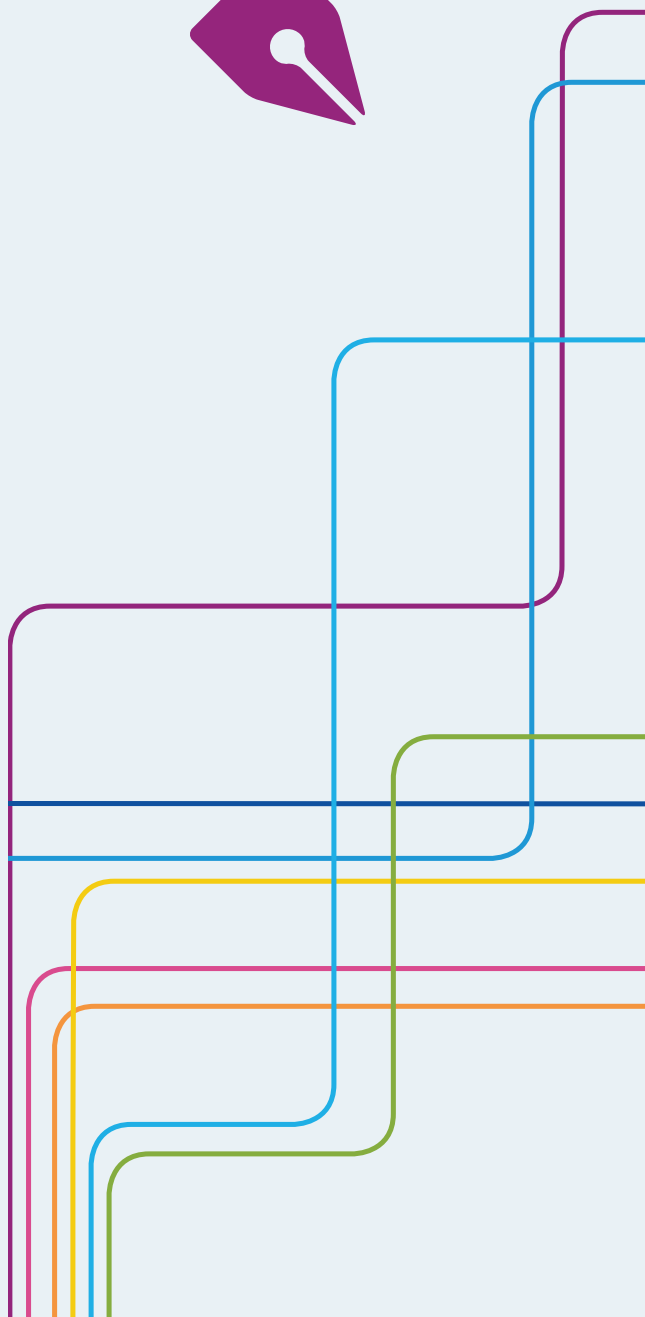


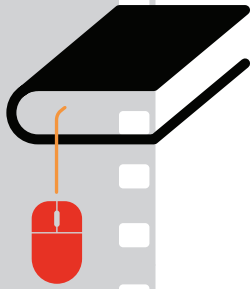
# Učinki dobro razvitih temeljnih zmožnosti

Dobro razvite temeljne zmožnosti so pomembne tako za posameznika kot za družbo. Izobraževalni filmi o ljudeh, ki jim je uspel premik v eni od izbranih temeljnih zmožnosti, glede na dosedanje izkušnje lahko prispevajo k naslednjim pozitivnim učinkom:

- ▶ Posameznika opremijo s temeljnimi informacijami o posamezni zmožnosti za spopadanje z življenjskimi izzivi.
- ▶ Dvigujejo motivacijo za vključevanje v nadaljnje učenje in krepijo pozitivne učne izkušnje.
- ▶ Posameznika opolnomočijo za vseživljenjsko učenje, izboljšanje strategij reševanja problemov in krepitev kritičnega mišljenja.
- ▶ Vplivajo na voljo do spremembe, kar povzroči krepitev posameznikove avtonomije in posledično osebne učinkovitosti.
- ▶ Odrasli lahko izboljšajo zmožnosti upravljanja lastnega življenja, sodelovanja v skupnosti in nastopanja na trgu dela.
- ▶ Prikažejo, da lahko vsak postane strpnejši do kulturnih in drugih razlik, istočasno pa razvije spretnosti za uveljavljanje svojih pravic.
- ▶ Ozaveščajo o pomenu trajnostnega razvoja.
- ▶ Imajo posreden pozitiven učinek na lokalno skupnost – sprememba, ki jo posameznik naredi na osebni ravni, z izmenjavo in deljenjem usvojenega znanja z drugimi v njegovem življenju, vpliva na njegovo družino, otroke, prijatelje. Hkrati pa ravno zaradi nje lahko tudi sam nudi čustveno in moralno oporo, ko se spreminjajo njegovi bližnji in širša okolica.

*Izobraževalni filmi so prosto dostopni na spletni strani [pismenost.acs.si](http://pismenost.acs.si).*



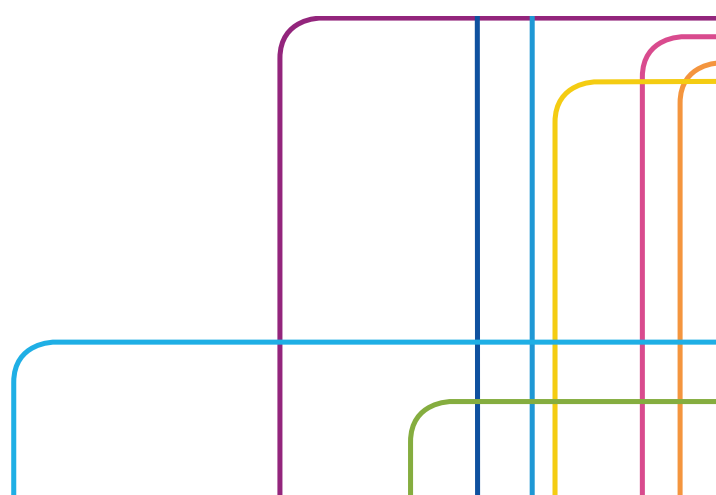
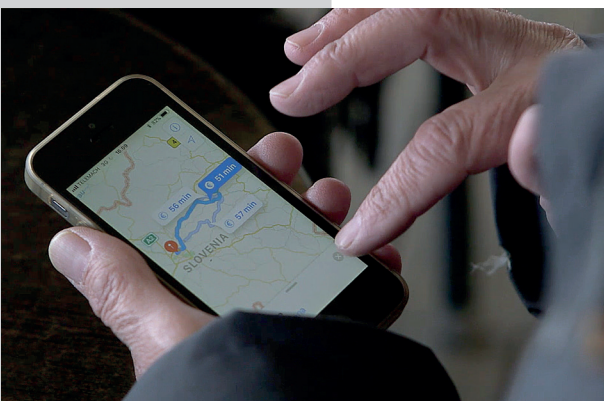


## Digitalna pismenost

Sledimo zgodbi in izkušnjam aktivnega upokojenca, ki poudari, kakšno vlogo ima zanj digitalna pismenost pri upravljanju vsakodnevnih opravil, v medosebnih odnosih in za njegovo blaginjo življenja in dela v sodobnem svetu. Spoznamo, da je prav tretje življenjsko obdobje lahko čas poglobitve v digitalno tehnologijo, ne pa odmik od nje.



*Bojan, Trbovlje*





# Sporazumevanje v tujih jezikih in jezikovne zmožnosti

Osebna zgodba pokaže, kako pomembno je obvladovanje vsaj enega tujega jezika, ne le v vsakodnevem življenju posameznika, pač pa tudi za njegovo delo in konkurenčnost na trgu delovne sile. V filmu spoznamo gospo, ki ji je razvijanje jezikovnih zmožnosti v odraslosti zaznamovalo življenje in pomagalo k bistveno večji vključenosti v družbo.



*Irma, Otočec*







## Socialne in državljske kompetence

Čustveno nabita izpoved zaposlene ženske srednjih let o socialnih in državljskih kompetencah je razkrila, zakaj in kako dejavno sodelovati v družbenem življenju. Gledalcu predstavi, da – ne glede na to, kakšno delo opravlja – dostopnost, sočutje in spoštovanje ustvarjajo tisti pravi prostor za sodelovanje in veselje pri delu.



*Renata, Lendava*





# Kulturna zavest in izražanje

Mlajša upokojenka in dolgoletna kulturna delavka iz manjšega kraja, odmaknjenega od večjih mestnih središč, oriše pomen kulturnega udejstvovanja in nas popelje skozi svojo življenjsko zgodbo. V njenem življenju imata kulturna zavest in izražanje nenadomestljivo mesto, ki ji omogoča višjo kakovost življenja in vključevanje v širše okolje, čeprav živi v manjšem kraju.



*Mira, Stari trg ob Kolpi*









# Izobraževalni filmi za razvoj temeljnih zmožnosti



Simon, Ajdovščina



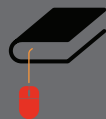
Nejc, Ljubljana



Danijela, Slovenska Bistrica



Ruda in Tone, Studenčice



Bojan, Trbovlje



Irma, Otočec



Renata, Lendava



Mira, Stari trg ob Kolpi

Izobraževalni filmi so prosto dostopni na: [pismenost.acs.si](http://pismenost.acs.si).